

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”**

Кафедра соціальної педагогіки

РОБОЧА ПРОГРАМА

освітнього компонента «Соціальне партнерство і посередництво в соціальній роботі»

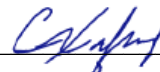
галузь знань: 23 Соціальна робота

спеціальність (спеціальності): 231 Соціальна робота

освітня програма (освітні програми): Соціальна робота. Соціальна педагогіка.
Практична психологія

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 25 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри (підпис)

1. Назва освітнього компонента.

Соціальне партнерство і посередництво в соціальній роботі

2. Тип освітнього компонента.

Обов'язковий

3. Рік (роки) навчання.

2 рік

4. Семестр / семестри.

3 семестр

5. Кількість кредитів ECTS.

6 кредитів

6. Відомості про викладача (викладачів).

Отрощенко Наталія Леонідівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки, e-mail: nataliy29ot@gmail.com

7. Очікувані результати навчання.

Вивчення курсу сприяє:

Формуванню інтегральної компетентності: здатності вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціальної роботи, соціальної педагогіки і практичної психології або у процесі навчання, що передбачає застосування певних соціальних, соціально-педагогічних та психологічних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Курс сприяє формуванню

Загальних компетентностей:

ЗК 5. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальних (фахових) компетентностей:

СК 6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

СК 7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

СК 12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту, організувати та надавати індивідуальну і групову психологічну допомогу.

СК 13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проєктів і програм спільно з європейськими та євроатлантичними інституціями.

СК 14. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.

СК 15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад, встановлювати і підтримувати професійні відносини, співпрацювати з профільними фахівцями, професійними організаціями, іншими зацікавленими сторонами щодо виконання професійної діяльності.

СК 16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів професійної діяльності.

СК 17. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

Вивчення освітнього компонента повинно забезпечити досягнення здобувачами таких *програмних результатів навчання:*

ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПРН 2. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.

ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, соціальної педагогіки, практичної психології, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної, соціально-педагогічної, психологічної проблеми.

ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

ПРН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи, розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних, соціально-педагогічних та психічних явищ в контексті виконання професійних завдань.

ПРН 14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

ПРН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів професійної діяльності, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

ПРН 18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.

ПРН 19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин; складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПРН 20. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.

ПРН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних, гендерно-вікових та інших відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

ПРН 22. Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей; використовувати методи соціально-виховної та анімаційної діяльності у роботі з різними категоріями клієнтів, дітьми та молоддю з особливими потребами.

ПРН 23. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

ПРН 24. Визначати зону професійної відповідальності та взаємодіяти з різними фахівцями, органами, установами, організаціями щодо виконання завдань професійної діяльності.

Soft skills: уміння вирішувати складні проблеми; контекстне мислення; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; вміння прогнозувати; гнучкість, швидка адаптація до змін, оцінка та прийняття рішень та ін.

8. Передумови (актуальні знання, необхідні для опанування освітнього компонента).

«Історія, теорія і практика соціальної роботи», «Соціальна психологія».

9. Зміст освітнього компонента.

№	Змістовні модулі та їхня структура	денна форма навчання					заочна форма навчання				
		загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота	загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота
Змістовий модуль 1											
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА ТА ПОСЕРЕДНИЦТВА											
1.1.	Теоретичні основи та сутність поняття соціального партнерства	6	2			4	7	2			5
1.2.	Соціальне партнерство як система: сутність, предмет, об'єкт.	6		2		4	7		2		5
1.3.	Соціальна відповідальність: суть, значення, типи та напрямки.	6		2		4	7		2		5
1.4.	Соціальний діалог як механізм колективно-договірного регулювання соціально-трудоких відносин	6	2			4	7	2			5
1.5.	Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.	6		2		4	7		2		5
1.6.	Волонтерство у соціальному партнерстві	6	2			4	7	2			5
1.7.	Соціально-трудокі конфлікти та роль соціального партнерства у їх вирішенні.	6		2		4	7		2		5
1.8.	Профспілки та організації роботодавців як суб'єкти соціального діалогу	8	2	2		4	6				6
1.9.	Теоретичні основи корпоративної соціальної відповідальності	6	2			4	7	2			5
1.10.	Ринок праці і зайнятість	6		2		4	6				6
1.11.	Базові принципи та моделі соціальної відповідальності.	6	2			4	7	2			5
1.12.	Середній клас як гарант соціальної стабільності.	6		2		4	6				6
1.13.	Соціальне замовлення як форма соціального партнерства у сфері соціальної роботи	6	2			4	6				6
1.14.	Соціальні ризики та державна соціальна допомога	6		2		4	6				6
1.15.	Посередницька функція соціального працівника	6	2			4	7	2			5
1.16.	Адвокація як основа соціального партнерства між клієнтом та соціальним працівником	6	2			4	7	2			5

1.17.	Соціальне партнерство і посередництво у громаді	8	2	2		4	7		2		5
Змістовий модуль 2 ПРАКТИКА ЗДІЙСНЕННЯ ПОСЕРЕДНИЦТВА (МЕДІАЦІЇ) В РОБОТІ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА											
2.1.	Конфлікти та їх вирішення.	8	4			4	7	2			5
2.2.	Міжособистісна комунікація	6	2			4	6				6
2.3.	Медіація як альтернативна форма урегулювання конфліктів	6	2	2		2	7		2		5
2.4.	Закордонний досвід використання медіації в соціальній сфері	6		2		4	5				5
2.5.	Медіація як процедура	6		2		4	7		2		5
2.6.	Трансформативна медіація. Метод ненасильницького спілкування М. Розенберга	6		2		4	7		2		5
2.7.	Соціальне посередництво і медіація в школі	8	2	2		4	5				5
2.8.	Посередництво під час вирішення сімейних конфліктів.	6	2	2		2	6				6
2.9.	Соціальне посередництво у роботі з людьми похилого віку.	8	2	2		4	5				5
2.10.	Соціальне посередництво у роботі з неповнолітніми правопорушниками.	6	2	2		2	6				6
2.11.	Етичні засади діяльності посередника (медіатора) у соціальній роботі	6		2		4	5				5
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН		180	36	36		108	180	16	16		148

10. Список рекомендованої навчальної літератури.

Основна навчальна література

1. Височанська С. В. Медіація в шкільному середовищі : методичні рекомендації. Кам'янець-Подільський, 2018. 80 с.
2. Голова Н. І. Медіація як соціальна технологія в роботі соціального працівника: принципи реалізації та технологічні умови. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки* 2022. № 1 (349). Ч. 2. С. 106-116.
3. Дзюндзюк В. Б., Крутій О. М., Мельман В. О. Ефективне управління конфліктами: базові навички медіатора: метод. посіб. Х.: Тім Пабліш Груп, 2018. 164 с.
4. Мальцева О. І. Служба медіації в школі: досвід зарубіжних країн та України. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки* 2021. № 6 (344). Ч. 1. С. 188–196.
5. Моцна І. В. Проблеми розвитку соціального партнерства в Україні та шляхи їх вирішення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*: серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство / голов. ред. М.М. Палінчак. Ужгород, 2019. Вип. 25, Ч. 1. С. 166-170.
6. Прокопенко О.В. Адвокаційна діяльність та некомерційне лобіювання в Україні: посібник. Київ: 2017. 82 с.
7. Отрощенко Н.Л. Педагогіка партнерства як основа у процесі надання комплексної допомоги учням щодо вибору ними шляху подальшого навчання. *Теоретико-практичні засади партнерської взаємодії соціономічної та освітньої сфер*: зб. наук. праць за матер. міжрегіонального науково-методичного онлайн-семінару (Хмельницький, 26 квітня 2022 р.) / за ред. Л. О. Данильчук. Хмельницький : 2022. С. 135-139.

8. Профспілковий довідник: Збірник нормативно-правових документів та практичних рекомендацій з профспілкової діяльності. Київ, 2018. URL: <http://pmguinfo.dp.ua/images/vd/biblioteka/titul.pdf>
9. Ровенська В. В. Медіація як метод вирішення соціальних конфліктів в Україні. *Інтелект XXI*. 2020. № 2. С. 189-194.
10. Романова Н.Ф., Мельник І.П. Соціальне партнерство: навчально- методичний посібник. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. 238 с.
11. Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації за принципом «рівний-рівному/рівна-рівній» та вирішення конфліктів мирним шляхом у закладах освіти. К.: ФОП Нічога С.О., 2018. 174 с.
12. Стратегія діяльності Федерації професійних спілок України на 2021 – 2026 роки URL: <https://www.fpsu.org.ua/strateliya-diyalnosti-fpu-na-2021-2026-roky.html>

Додаткова навчальна література

1. Каршиєва, А. І. Медіація у системі надання соціальних послуг. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*. 2019. № 2 (4). С. 220-228.
2. Котловий, С. А. Медіація у роботі соціального працівника. *Актуальні проблеми соціальної сфери* 2019. № 9. С. 15-18.
3. Лях Т., Петрович В., Спірін А. Інструменти соціальної адвокації прав та інтересів вразливих груп населення. *Ввічливість. Humanitas*. 2022. № 3. С. 54–60. URL: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.3.8>
4. Мальцева О.І. Медіація як соціально-педагогічна технологія попередження і вирішення шкільних конфліктів. *Професійна підготовка фахівців соціальної сфери: надбання, проблеми, перспективи*: Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції конференції (м. Хмельницький, 27-28 жовтня 2022 року)/Ред. колегія: Бриндіков Ю. (голова) та ін./ М-во освіти і науки України, Хмельницький нац. ун-т., каф. соц. роб. і соц. педагог. Хмельницький: ХНУ, 2022. 200 с. С. 63–69.
5. Марусова, Я. Зміст та форми соціального партнерства соціального працівника щодо супроводу прийомних сімей. *Актуальні проблеми соціальної сфери*. 2017. С. 45 – 48.
6. Посібник з адвокації для жіночого руху в Україні : посібник / В.Кучереносов, Л. Чернявська, Т. Гончарук та ін. К. : Український жіночий фонд, 2017. 101 с.
7. Рень Л. Адвокаційна діяльність у соціальній роботі. *Дванадцять Сіверянські соціально-психологічні читання*: Матеріали Міжнародної наукової онлайн-конференції (26 листопада 2021 року, м. Чернігів) / за наук. ред. Л. М. Завацької. Чернігів : НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2022. Т. 2. С. 132-135.
8. Чайка І. Ю. Особливості соціальної роботи з людьми похилого віку в недержавних організаціях соціальної сфери [Текст] / І. Ю. Чайка, М. Р. Хакімова. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: серія: Педагогіка. Соціальна робота* . Ужгород: Говерла, 2019. Вип. 1 (44). С. 198–203.
9. Budeva, S. (2018). Mediation and social work. In Forum on studies of society–Conference Proceedings. URL: https://www.researchgate.net/publication/351547459_Mediation_and_social_work
10. Maccarrone, V., Erne, R., & Regan, A. (2019). Ireland: life after social partnership. In Müller T., Vandaele K., Waddington J.(eds.). *Collective bargaining in Europe: towards an endgame*. ETUI. URL: <https://www.etui.org/Publications2/Books/Collective-bargaining-in-Europe-towards-an-endgame.-Volume-I-II-III-and-IV>
11. Karlhofer, F. (2020). The present and future state of social partnership. *Austro-Corporatism*. pp. 119-146. URL: <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780429336065-7/present-future-state-social-partnership-ferdinand-karlhofer>

12. Roberts, M. (2017). Mediation in family disputes: Principles of practice. Routledge. URL: <https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9781351153126/mediation-family-disputes-marian-roberts>

13. Wagner, B., & Koob, C. (2022). The relationship between leader-member exchange and work engagement in social work: A mediation analysis of job resources. *Heliyon*, 8(1), e08793. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2405844022000810>

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

2. Національна академія педагогічних наук України URL: <https://naps.gov.ua/ua/>

3. Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

5. Міністерство освіти і науки України URL: <https://mon.gov.ua/ua>

6. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>

7. Бібліотека Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://libr.luguniv.edu.ua/>

8. Цифровий репозиторій Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/>

9. Національна служба посередництва і примирення. URL: <https://nspp.gov.ua/>

11. Технології викладання та атестації.

Діяльність здобувача освіти:

- опанування теоретичного матеріалу;
- виступ з повідомленням на практичному занятті;
- презентація доповіді на практичному занятті;
- участь у дискусії на практичному занятті;
- самостійне конспектування першоджерел та їх аналіз, створення структурно-логічних схем;
- виконання завдань для самостійної роботи.

Поточний контроль:

Поточний контроль здійснюється за допомогою тестування, усного опитування; письмового контролю, модульна контрольна робота.

Форма семестрового контролю:

екзамен.

12. Критерії оцінювання (у %).

Семестрову рейтингову оцінку розраховують, виходячи з критеріїв:

- письмова модульна контрольна робота – 30%;
- результати роботи на практичних заняттях – 50%;
- самостійна робота – 20%.

13. Мова викладання.

Українська.